

KÚRIA

Bfv.I.1129/2011/9.szám

A Kúria Budapesten, a 2012. év január hó 31. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A pénzhamisítás büntette és más bűncselekmények miatt a terheltek ellen folyamatban volt büntetőügyben a **IV. rendű terhelt** által - védője útján - benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 1.Bf.695/2010/8. számú ítéletét a IV. rendű terheltre vonatkozó részében hatályában fenntartja azzal, hogy a terhelt 1972. június 9. napján született.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem terjeszthet elő.

I n d o k o l á s

A Nyíregyházi Városi Bíróság a 26.B.44/2007/67. számú, 2010. március 12. napján kelt ítéletével a IV. r. terheltet bűnösnek mondta ki a Btk. 304/A. § szerinti pénzhamisítás elősegítésének vétségében, és ezért hat hónapi fogházbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását két évi próbaidőre felfüggesztette; emellett rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítéleti tényállás lényege e terheltet érintően a következő:

Az I. r. terhelt 2005. végén hamis bankjegyeket rendelt a II. r.

terhelttől azért, hogy azokat értékesítse.

2005. decemberében a IV. r. terhelt az I. r. terhelt felhívására egy ismeretlenül maradt személytől a hamis pénz gyártásához fémszálas, úgynevezett biztonsági papírt szerzett; a kb. kétszáz - A3-as méretű - lapot át is adta az I. r. terheltnek.

A III. r. terhelt a II. r. terhelt megbízásából - és az általa rendelkezésre bocsátott eszközökkel - 2111 darab 50 eurós címletű bankjegyet hamisított, amelyből 905 darabot a IV. r. terhelt által szállított papírra nyomtatott, majd a hamis bankjegyek zömét átadta a II. rendű terheltnek. A II. r. terhelt az átvett hamis bankjegyekből 2036 darabot 2010. december 20. napján az I. r. terheltnek továbbított, akitől azokat még ezen a napon lefoglalták. Ezen túl a II. r. terhelttől 49 darab, a III. r. terhelttől 26 darab hamis - 50 eurós címletű - bankjegyet foglaltak le.

A közepes minőségű hamisítványok alkalmasak voltak arra, hogy az eurós bankjegyeket nem ismerő személyeket megtévezzék.

Az elkövetés idején 2110 darab 50 eurós bankjegy 26.542.658 forintnak felelt meg.

Az első fokú határozatot az ellene bejelentett fellebbezésekre tekintettel a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a 2011. június 23. napján kelt 1.Bf.695/2010/8. számú ítéletével felülbírált, és azt megváltoztatva a IV. r. terhelt terhére megállapított bűncselekményt bűnsegédként elkövetett, a Btk. 304. § (1) bekezdés a) pontjának I. fordulata szerinti pénzhamisítás bűntettének minősítette; a vele szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát egy évre súlyosította a felfüggesztés mellőzésével, egyben mellékbüntetésül két évre eltiltotta a terhelte a közügyek gyakorlásától; helyesbítette a bűnügyi költséggel kapcsolatos rendelkezést is. Egyebekben a városi bíróság ítéletét a IV. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

A másodfokú bíróság ezen túl az első fokú ítéletben rögzített tényállást - e terheltekre vonatkozóan is - kiegészítette, illetve helyesbítette azzal, hogy

- az általa szerzett pénzpapír értéke 300.000 forint volt;
- a hamis bankjegyek ugyan tartalmazták az euró-bankjegy főbb rajzolati ismérveit, azonban a papír minősége és a biztonsági elemek hiánya miatt pénzváltók megtévesztésére nem voltak alkalmasak, az euró-bankjegyeket nem ismerő személyek számára azonban megtévesztők lehettek.

Ezen túl ugyan a bizonyítékok értékelése kapcsán, de tényként állapította meg azt is, hogy a terheltek között bűnös kapcsolat állt fenn oly módon, hogy a hamis pénz készítésére az I. r. terhelt

felhívása alapján a II. r. terhelt vette rá a III. r. terheltet, és a hamis pénz egy részének készítéséhez a IV. r. terhelt szerezte meg a pénzpapírt (másodfokú ítélet 16. oldal 2. bekezdése).

A jogerős másodfokú határozat ellen a terhelt nyújtott be - védője útján - felülvizsgálati indítványt, annak jogalapját a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában jelölve meg.

Indítványában arra hivatkozott, hogy az irányadó tényállásra tekintettel a terhére megállított bűncselekményt az első fokon eljáró városi bíróság minősítette helyesen. Miután a pénzhamisítás elősegítésének vétsége önálló bűncselekmény, álláspontja szerint annak megállapításához nincs szükség a hasonló bűncselekményekkel történő összevetésre; a vétségként büntetendő cselekmény tényállása az elkövetési magatartást egyértelműen meghatározza. Ő a pénzhamisítás tettesét egyáltalán nem ismerte, csupán az I. rendű terhelt volt az, akivel kapcsolatban állt, ezért cselekményével nem lehetett a pénzhamisítás büntettét elkövető III. r. terhelt bűnsegéde.

Mivel cselekményével csupán a Btk. 304/A. § szerinti pénzhamisítás elősegítésének vétségét valósította meg, és az utóbbi bűncselekmény miatt kiszabható büntetés lényegesen enyhébb, mint a pénzhamisítás büntettéhez rendelt szabadságvesztés, álláspontja szerint a törvénysértő minősítés törvénysértő büntetést eredményezett.

Indítványában ezért a megtámadott határozat megváltoztatását kérte.

A nyilvános ülésen a védő arra is hivatkozott, hogy iratellenes az a megállapítás, amely szerint a terheltek között bűnös kapcsolat állt fenn; védence nem ismerte valamennyi társát, és azok cselekményeiről nem bírt tudomással; az ezen következtetést megalapozó álcázott telefonbeszélgetésekből nem lehetett alappal arra következtetni, hogy a terheltek tudnia kellett: társai akarják használni az általa megszerzett papírt.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta. Álláspontja szerint a pénzhamisításhoz nélkülözhetetlen fémszálas biztonsági papír jellege, mennyisége és a terheltek közötti kapcsolat miatt nem kétséges, hogy a IV. r. terhelt tisztában volt azzal: közreműködésével pénzhamisításhoz nyújt segítséget, és annak nyilvánvaló célja a hamis pénz forgalomba hozatala. Emellett a másodfokú bíróság álláspontját osztva kifejtette: a pénzhamisítás meg is valósult, a sui generis bűncselekményként szabályozott előkészületi cselekmény helyett a pénzhamisítás büntettéhez nyújtott bűnsegély megállapításának volt helye.

A nyilvános ülésen a védő által a másodfokú bíróság következtetése kapcsán előterjesztett kifogás kapcsán pedig arra utalt, hogy azzal a védő a tényállást támadta, így emiatt a felülvizsgálat kizárt.

Ezért a megtámadott határozatok hatályban tartására tett indítványt (Bf.2959/2011.).

A Kúria a megtámadott határozatot a Be. 423. § (4) és (5) bekezdésére tekintettel az indítványban megjelölt ok alapján vizsgálta felül.

Emellett hivatalból figyelemmel volt a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - esetleges eljárási szabálysértésekre is. Ilyen - a Be. 373. §-a (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott - eljárási szabályszegést azonban nem észlelt.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó; az indítványban a tényállás nem támadható. Ebből következően csak e tényállás alapján vizsgálható az, hogy törvénysértő-e a bűncselekmények minősítése.

A töretlen bírói gyakorlat szerint a tényállás részét képezik azok a tények is, amelyeket - határozat-szerkesztési hiba folytán - a bíróság nem a történeti tényállásban, hanem az indokolásban rögzít. Így a nyilvános ülésen a védő akkor, amikor a másodfokú bíróság által megállapított és az indokolásban rögzített, a terheltek közötti bűnös kapcsolatra levont következtetést vitatta, a törvényben kizárt módon az irányadó tényállást támadta. Így ezzel érdemben a Kúria nem foglalkozott.

A Be. 416. § (1) bekezdésének - indítványban hivatkozott - b) pontja szerint felülvizsgálati ok, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.

A Kúria a felülvizsgálatot ezen okra figyelemmel lefolytatta, azonban a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta.

A Btk. 304/A. § szerint a pénzhamisítás elősegítésének vétségét az követi el, aki pénzhamisításhoz szükséges anyagot, eszközt, berendezést, számítógépes programot készít, megszerez, tart, átad, forgalomba hoz vagy azzal kereskedik. Ezt a cselekményt a Btk. 304. § (4) bekezdése szerinti pénzhamisításra irányuló előkészület vétségétől az elkövető célzata határolja el; az utóbbi esetben az előkészületi cselekmény elkövetőjének célja a pénzhamisítás, a külön tényállásában (Btk. 304/A. §) szabályozott előkészületi cselekmény elkövetője azonban a cselekményt nem ezzel a célzattal

követi el; amennyiben megállapítható, hogy szándéka - eshetőlegesen - a pénzhamisítás elkövetésére is kiterjed, cselekménye már a 304. § szerinti bűncselekmény (4) bekezdése szerint büntetendő előkészületét valósítja meg.

Ráadásul akkor, ha a pénzhamisítás akár csak kísérleti szakba került, nem csupán a 304/A. § szerinti bűncselekmény megállapításának nincs helye, hanem a 304. § (4) bekezdése szerinti előkészület sem kerülhet szóba.

A másodfokú bíróság által kiegészített és ekként irányadó tényállás szerint a hamis pénz elkészítésére az I. r. terhelt azért adott megbízást társainak, hogy azt forgalomba hozza; ezzel társai is tisztában voltak.

E tényállás szerint a IV. r. terhelt is tudta, hogy az általa szerzett papír milyen célt szolgál, tisztában volt azzal is, hogy az alkalmas a bűncselekmény elkövetésére. Az, hogy a bűncselekményt tettesként elkövető társát ismerte-e vagy sem, nem bír jelentőséggel; részint elegendő volt az, hogy tudta, mihez nyújt - akár az általa nem is ismert - elkövetőnek segítséget, részint pedig a felbujtónak is lehet bűnsegéde. Ezért cselekménye nem a Btk. 304/A. § szerint, hanem a 304. § szerint minősül.

Ezen túl a hamis bankjegyek a IV. r. terhelt által szerzett biztonsági papír felhasználásával el is készültek, így a bűncselekménynek a terheltek - a IV. r. terhelt mint bűnsegéd - nem a Btk. 304. § (4) bekezdése szerinti előkészületét, hanem az (1) bekezdés I. fordulata szerinti - befejezett - alakzatát követték el.

Emellett a terhelt büntetése akkor sem lenne törvénysértő, ha cselekménye a Btk. 304/A. §-a szerint minősülne. Az utóbbi bűncselekményt a törvény két évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni; a terhelttel szemben kiszabott egy évi szabadságvesztés ezen a mértéken belül maradt. Így felülvizsgálatnak ez okból nincs is helye.

Ezért a Kúria a Be. 426. §-a alapján a megtámadott határozatot hatályban tartotta.

Észlelte emellett, hogy a másodfokú bíróság a terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés mértékét ugyan súlyosította, az annak végrehajtási fokozatára vonatkozó rendelkezést azonban a minősítés megváltoztatása ellenére nem érintette. Ezt a törvénysértést - miután a felülvizsgálat eredménytelen voltára tekintettel a megtámadott határozatot hatályban tartotta - nem küszöbölhette ki.

Erre figyelemmel azonban az első fokon eljáró városi bíróságot felhívja a Be. 556. §-a szerinti különleges eljárás lefolytatására.

Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontján és a 418. § (3) bekezdésén alapul, azzal, hogy az abban szereplő feltételek esetén a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel a bíróság az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2012. január 31.

Dr. Belegi József s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészár Róza s.k. előadó bíró, Dr. Horváth Ibolya s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

AIné írnok